

**Yapılan buluşun noter belgeli olarak kiralanmasından elde edilecek gelirin sınai mülkiyet haklarında istisna kapsamına girip girmeyeceği**

|                   |                                              |
|-------------------|----------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                       |
| <b>Kanun</b>      | GELİR VERGİSİ KANUNU                         |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[89-2015/177]-99528 |
| <b>Tarih</b>      | 02.12.2015                                   |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)**

Sayı : 62030549-120[89-2015/177]-99528

02/12/2015

Konu : Yapılan buluşun noter belgeli olarak kiralanmasından elde edilecek gelirin sınai mülkiyet haklarında istisna kapsamına girip girmeyeceği

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ek dilekçenizin incelenmesinden, serbest meslek erbabı olarak serbest dış hekimliği faaliyetinde bulunduğunuz, bilimsel tecrübenize dayalı bilgi birikiminizi kullanarak "Dil temizleme aracı" buluşunu gerçekleştirdiğiniz ve patent belgesi almak için Türk Patent Enstitüsü'ne başvuruda bulunduğunuzu belirtilerek, söz konusu buluşunuzun patent belgesi olmadan noterden belgeli olmak koşuluyla bir şirkete kiralanması sonucu elde edeceğiniz gelirden dolayı sınai mülkiyet hakları istisnasından yararlanıp yararlanamayacağınız hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup konu

hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

#### 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun

65 inci maddesinde; *"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

*Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır."*

67 nci maddesinin birinci fıkrasında; *"Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır."*

hükümleri yer almıştır.

Öte yandan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun *"Sınai mülkiyet haklarında istisna"* başlıklı 5/B maddesinde;

*"(1) Türkiye'de gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşların;*

*a) Kiralanması neticesinde elde edilen kazanç ve iratların,*

*b) Devri veya satışı neticesinde elde edilen kazançların,*

c) Türkiye'de seri üretime tabi tutularak pazarlanmaları hâlinde elde edilen kazançların,

ç) Türkiye'de gerçekleştirilen üretim sürecinde kullanılması sonucu üretilen ürünlerin satışından elde edilen kazançların patentli veya faydalı model belgeli buluşa atfedilen kısmının,

% 50'si kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisna, buluşa yönelik hakların ihlal edilmesi neticesinde elde edilen gelirler ile buluş nedeniyle alınan sigorta veya diğer tazminatlar için de uygulanır.

(2) İstisnanın uygulanabilmesi için;

a) İstisna uygulamasına konu buluşun, 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında patent veya faydalı model belgesi verilerek koruma altına alınan buluşlar arasında yer alması ve buluşa ilişkin incelemeli sistem ile patent veya araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması,

b) İstisna uygulamasından yararlanabilecek kişilerin, 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen nitelikleri taşıması ve bu kişilerin patentli veya faydalı model belgeli buluşu geliştirme yetkisini haiz bulunması şartıyla, patent veya faydalı model belgesinin sahibi ya da patent veya faydalı model belgesi üzerinde tekel niteliğinde özel bir ruhsata sahip olması,

c) İstisnadan yararlanılacak ilk yıl, buluşun oluşturacağı katma değer dikkate alınarak devir veya satış hâlindeki değerinin tespitine yönelik Maliye Bakanlığı tarafından değerlendirme raporu düzenlenmesi,

gerekmektedir.

...

(4) Bu madde gelir vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

..."

hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.14.3. *İstisnadan yararlanma şartları*" başlıklı bölümünde ayrıntılı açıklamalara yer verilmiş olup, "5.14.3.2. *İncelemeli sistemle patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması*" alt başlıklı bölümünde ise;

*"İstisna uygulamasına konu buluşun, 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) kapsamında patent veya faydalı model belgesi verilerek koruma altına alınan buluşlar arasında olması ve buluşa ilişkin incelemeli sistemle patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması şarttır.*

*Dolayısıyla, istisna uygulamasına konu edilecek buluşlar için TPE tarafından tescil edilmiş incelemeli sistemle patent veya olumlu araştırma raporu sonucunda faydalı model belgesi alınması gerekmektedir."*

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, sınai mülkiyet haklarında istisna uygulamasından yararlanabilecek kişilerin, 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen nitelikleri taşıması ve bu kişilerin patentli veya faydalı model belgeli buluşu geliştirme yetkisine haiz bulunması şartıyla, patent veya faydalı model belgesinin sahibi ya da patent veya faydalı model belgesi üzerinde tekel niteliğinde özel bir ruhsata sahip olması gerekmekte olup, buluşunu gerçekleştirdiğiniz "Dil temizleme aracı" adlı ürüne ait kullanım hakkının patent veya faydalı model belgesi bulunmaksızın noterden belgeli olarak bir şirkete kiralanması karşılığı elde edeceğiniz kazancın sınai mülkiyet haklarında istisna uygulamasından yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026